

Impressie achtste jaarcongres Vereniging BWT Nederland

Een BWT met toekomst en techniek

JAARCONGRES VBWTN TEKST EN BEELD ING. FRANK DE GROOT

Gecertificeerde bouwplantoetsing, regionale uitvoeringsdiensten, kwaliteitscriteria, het nieuwe Bouwbesluit, constructieve veiligheid, digitale informatiemodellen als BIM: een stortvloed aan ontwikkelingen laat het BWT-vak nog steeds op de grondvesten schudden. Genoeg onderwerpen dus voor wederom een boeiend jaarcongres van de Vereniging BWT Nederland op 6 oktober in het Triavium congrescentrum te Nijmegen. Maar liefst 450 congresgangers bezochten deze dag die traditiegetrouw bestond uit een plenair deel en vervolgens talrijke boeiende workshops.

↑ Dagvoorzitter mevrouw ir. Mirjam van Diemen, oprichter en eigenaar van Het Nieuwe Denken, loodste de sprekers en bezoekers op vlotte wijze door het ochtendprogramma heen.

↑ Meindert Smallenbroek, directeur Stad en Bouw van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, lichtte het hoe, wat en waarom van het nieuwe Bouwbesluit 2012 toe. Hierbij werd ingezoomd op de grootste wijzigingen ten opzichte van het huidige Bouwbesluit. 'De hoofddoelstellingen met het nieuwe Bouwbesluit zijn het vergroten van de samenhang van de bouwregelgeving, het verminderen van de lasten- en regeldruk, deregulering, vereenvoudiging en betere aansluiting op de Europese regelgeving. Daarom zijn Bouwbesluit 2003 en Gebruiksbesluit samengevoegd. Ook delen van het Besluit wegtunnels en de Bouwverordening zijn ondergebracht in het nieuwe Bouwbesluit.'

'Systematiek, opzet en terminologie zijn veelal hetzelfde gebleven, maar de reikwijdte is enorm vergroot. Daarnaast zijn de voorschriften voor brandveiligheid heel erg veranderd. De verplichte buitenruimte en berging zijn weer terug en er moet een milieuprestatieberekening worden overlegd bij de bouwaanvraag. Ook moet straks rekening worden gehouden met veilig onderhoud van gebouwen', aldus Smallenbroek. Hij wees verder op de vereenvoudiging van de verbouwvoorschriften: 'Bij verbouw gelden niet langer de nieuwbouwvoorschriften, maar moet men uitgaan van het verbouwniveau. Dat wil zeggen dat wat je maakt minimaal hetzelfde niveau moet hebben als toen je aan de verbouwing begon. Dit maakt de transformatie van bijvoorbeeld kantoren naar woningen veel eenvoudiger. Het Bouwbesluit zal in ieder geval nooit klaar zijn. Jullie wereld staat niet stil en dat geldt ook voor het Ministerie van BZK.'

Volgens Smallenbroek wordt er verder binnen het ministerie serieus gekeken naar private toetsing van bouwaanvragen: 'We kijken daarbij ook naar een duaal systeem waarbij de aanvrager kan kiezen tussen de gemeente of een private toetsers. We discussiëren daar nu met de minister over en willen dat snel overzetten in wetgeving. Waarschijnlijk komt dit in 2012 of 2013 bij jullie terecht!' Hij besloot met de nieuwe omgevingswet waarin alle omgevingsgerelateerde delen van wetten en besluiten op het gebied van milieu, ruimtelijke ordening, wonen en infrastructuur worden samengebracht. 'Definities en onderzoeksverplichtingen worden hierin op elkaar afgestemd. Hierdoor moet de bouw van bruggen, tunnels, fabrieken en dergelijke korter, eenvoudiger en goedkoper worden.'

↑ 'Elf procent van de gebouwen heeft een dusdanig gebrek op het gebied van onder meer gas, ventilatie, drinkwater en elektra, dat er dodelijke ongelukken kunnen gebeuren. Denk aan besmetting met legionella, een elektrische schok of koolmonoxidevergiftiging. Het is tijd voor een woning-APK', aldus SP-Tweede Kamerlid Paulus Jansen in zijn welkomstwoord. 'Het is verder goed dat er een nieuw Bouwbesluit komt. De aanvraag bouwvergunning en vergunningverlening moeten eenvoudiger en deregulering is een hot item. Minder regels is echter niet altijd goed, als daardoor minder duidelijk wordt wat je moet doen. We moeten geen jong hout wegkappen, in plaats van dor hout. Dat zie je een beetje terug in het huidige eindresultaat: we hebben nu een Bouwbesluit 2012 en een veegbesluit, maar ik ben nog niet tevreden over het nieuwe Bouwbesluit. Daarnaast lijkt het me belangrijk dat u voldoende overgangstermijn krijgt. Ik pleit voor een termijn van zes maanden na publicatie van de laatste update en die moet nog komen...'

← 'Met het in 2008 gestarte Lectoraat Zorggericht Bouwen slaat de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen een brug tussen onderwijs, onderzoek, bedrijfsleven, zorginstellingen en netwerkorganisaties. Deze brugfunctie richt zich daarbij op het verschaffen van verdiepend inzicht in zorgbouw bij studenten en het actueel houden van de opleidingen', aldus ing. Gijs Pelgrom, hoofddocent aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, opleiding Bouwkunde en kenniskringlid binnen het Lectoraat Zorggericht Bouwen. 'Binnen het onderzoek voor een zelfvoorzienend woningconcept in Nigeria heeft het Lectoraat Zorggericht Bouwen de studenten kunnen ondersteunen op twee vlakken. Ten eerste door het leveren van kennis en begrip van de gezondheidsaspecten aldaar. Ten tweede door de specifieke begeleiding en ondersteuning tijdens het onderzoek.'

↑ INEX houses is een afstudeerproject van twee bouwkundestudenten: Tommy Safe-Adewumi (links) en Maarten Hercules (rechts), aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). In samenwerking met het Lectoraat Zorggericht Bouwen ontwikkelden zij een ontwerp en plan voor betaalbare woningen voor de lage middenklasse in Lagos, Nigeria. Tommy Safe-Adewumi: 'De doelstelling van het project was om de hygiëneproblemen in Lagos op een bouwkundige en installatietechnische wijze geïntegreerd aan te pakken. Hierdoor wordt de levenskwaliteit van de lage middenklasse mogelijk beter.'

Maarten Hercules: 'De voormalige hoofdstad Lagos is op dit moment de snelst groeiende metropool ter wereld. Achttien miljoen mensen leven in een klein gebied. Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) heeft minder dan 75 procent van de bevolking toegang tot schoon water en 35 procent tot verbeterde sanitaire voorzieningen. Essentiële bouwkundige en installatietechnische faciliteiten zijn dan ook toiletten, badkamers, keukens en watervoorzieningen.

Ook elektriciteit, het type brandstof om op te koken en de riolering spelen een belangrijke rol in de mogelijke verbetering van de woon- en leefomstandigheden. Door verbetering van de woonomstandigheden zou de levensverwachting van de Lagosiaan kunnen worden verhoogd van 49 jaar, naar de Europese levensverwachting van circa 80 jaar. 'De ontwikkelde woning heeft volgens Tommy Safe-Adewumi schoon en stromend water door een combinatie van een waterpomp met regenwatervanger en filter. 'Door de wind te vangen en te transporteren naar diepere grondlagen, koelt de lucht af en fungeert als een natuurlijke koeling. Op het dak – tropendakprincipe – komen pv-panelen en een zonneboiler voor elektriciteit en warm water. Biogas, verkregen uit de omzetting tijdens een recyclingproces van organisch afval, kan worden ingezet voor kookdoeleinden. De berekende richtprijs van het ontwerp is minder dan € 35.000.' De studenten hebben de intentie om het project na hun studie verder te ontwikkelen en zijn tevens de winnaars van de HAN-studentenprijs 2011.

← BIM het lijkt ver weg, maar ook binnen BWT duurt het niet lang meer voordat de medewerkers er dagelijks mee te maken krijgen. BIM staat voor Building Information Modeling. 'BIM is een methodiek waarbij men zorgdraagt dat alle relevante informatie gedurende de hele levenscyclus wordt opgeslagen, gebruikt en beheerd, ondersteund door een digitaal 3D-gebouwmodel. Alle partijen die bij het bouwproces betrokken zijn werken met dezelfde informatie en zien dus van elkaar wat er gebeurt. Die informatie is dan ook continu beschikbaar en altijd actueel', aldus 'De BIM specialist' Hans Hendriks. 'Bij het uitwisselen van 2D-tekeningen creëer je informatie-eilandjes. Bij wijzigingen worden bepaalde partijen wel of niet geïnformeerd. Bij BIM werkt iedereen gelijktijdig aan een 3D-model. Daarmee kunnen de faalkosten, energieverbruik en afvalstromen eindelijk dalen. Je kunt er voor de opdrachtgever ook prachtige visualisaties en animaties uit destilleren. Dan weet hij wat hij krijgt. En BWT? Die kan het model gebruiken om een gebouw op onderdelen digitaal te toetsen aan de bouwregelgeving. Denk aan constructies en installaties of bijvoorbeeld een controle van de vrije hoogte boven een trap. Ik hoop dan ook dat BWT om dit model gaat vragen, dan kan BIM een enorme boost krijgen!'

↑ 'Wie doet straks ons werk? Een regionale uitvoeringsdienst of een gecertificeerd bureau?', vroeg Gert-Jan van Leeuwen, sr. adviseur van de Vereniging BWT Nederland zich hardop af. Hij toonde op het scherm de talrijke ontwikkelingen waar BWT-land mee te maken heeft, zoals de Crisis- en herstelwet, de verschuiving van de aandacht richting aanpassing bestaande bouw door de recessie in de bouw, verruiming vergunningvrije bouw, vorming van regionale uitvoeringsdiensten, het nieuwe Bouwbesluit, fundamentele herziening omgevingsrecht en bouwregels, babyboomers met veel kennis en ervaring die de komende jaren met pensioen gaan, weinig instroom jonge vakmensen en dalende legesinkomsten.

'We krijgen dus te maken met schaarste. Wat voor een werk doen we straks nog? Plantoetsing? Systeemtoezicht? Bestaande bouw? Waaruit betalen we het werk nog? Uit de leges, algemene middelen of dwangsommen en boetes? Wordt het botsen tussen Mans en Dekker? Mans wil immers stevige RUD's, inclusief BWT-taken en Dekker pleit voor privaat wat kan en publiek wat moet. Laat gemeenten niet meer toetsen aan technische voorschriften. Nou, daar zitten we dan met de RUD met z'n zware BWT-team!

Van Leeuwen: 'Laten we de keus aan de aanvrager of hij overheid dan wel een gecertificeerd bureau laat toetsen? Nee, maak een keuze! Bijvoorbeeld alles boven de € 250.000,- aan nieuwbouwkosten privaat en alles daaronder overheid. Kunnen we gelijk de leges afschaffen. Er is verder nog genoeg werk te doen. Wie let er op lokale omstandigheden, wie maakt er lokaal beleid en wie verzorgt toezicht en handhaving van de bestaande woningvoorraad, vergunningvrij bouwen en bestemmingswijzigingen? We hebben dus nog genoeg huiswerk te doen.'

↑ In Bouwregels in de praktijk nr. 12, december 2010 stond een verslag van een forumdiscussie gecertificeerde bouwplantoetsing. Eén van de deelnemers deed in die forumdiscussie onder meer de uitspraak 'Vroeger was de gemeente een autoriteit, die een aannemer te vriend moest houden. De bouwinspecteur had aanzien door zijn grote kennis van zaken. Tegenwoordig zijn bouwinspecteurs echter meestal slecht opgeleid en het lulletje op de bouw. Vaak komen ze daarom alleen maar kijken of het gebouwd is.'

Deze uitspraak bracht Annemieke Schnerr van de gemeente Alkmaar ertoe om ook op het podium plaats te nemen en krachtig te ageren tegen de schrijver van dit artikel (de hoofdredacteur van dit blad heeft in het artikel alleen verslag gedaan van de gedane uitspraken, maar dat zag mevrouw Schnerr blijkbaar over het hoofd, red.): 'Ik voelde me plaatsvervangend geschoufferd. De schrijver van dat artikel is kennelijk slecht op de hoogte wat de vele privatiseringsacties onder andere van toezichttaken op diverse terreinen, hebben opgeleverd. Ik vraag me bovendien of hoe groot de feitenkennis van de schrijver over het bouwen is. Heeft hij echt wel eens goed op de bouwplaats rondgekeken? Kent hij het gemiddelde opleidingsniveau van de mensen die daar werken? Weet hij hoe vaak per jaar landelijk er door BWT-constructeurs het constructieve ontwerp moet worden gecorrigeerd en hoe vaak er handhavend moet worden opgetreden omdat uiteindelijk goedgekeurde constructies op de bouwplaats door al die 'deskundigen' die daar rondlopen worden verknald? Weet hij wel hoe vaak er bijna-rampen worden voorkomen door adequaat optredende bouwinspecteurs die de vergunninghouder ervan weten te overtuigen dat het écht anders moet? Ik denk van niet, anders doe je zulke grove uitspraken niet.'

'Dát het toezicht beter kan en moet heeft op zich weinig te maken met de kwaliteit van de betreffende BWT-ers, maar wel met de veelal gebrekkige organisatie en aandacht die dit werk – behalve als er wat misgaat – bestuurlijk maar ook vanuit de ambtelijke top geniet. Laat je nooit kleineren, sta je dat toe dan toon je weinig zelfrespect. Hoe kan een ander dan wel respect voor jouw beroepsgroep tonen? Geen arrogantie, maar wel zelfverzekerdheid zou het motto moeten zijn. Word je geschoufferd, sla terug, pik het niet!'